

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 12.12.2011
COM(2011) 882 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО
СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
ДО КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**Свободно достъпните данни:
двигател за иновации, растеж и прозрачно управление**

СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДО КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Свободно достъпните данни: двигател за иновации, растеж и прозрачно управление

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Основната цел на стратегията „Европа 2020“ е да открие пред европейските икономики път за висок и устойчив растеж. За тази цел Европа ще трябва да укрепи потенциала си за иновации и да използва ресурсите си по оптимален начин.

Един от тези ресурси са данните от обществения сектор¹ — цялата информация, която органите от обществения сектор в Европейския съюз генерират, събират или заплащат. Примери за това са географската информация, статистическите данни, метеорологичните данни, данните от публично финансирани изследователски проекти и цифровизираните книги от библиотеките. Тази информация има значителен, неоползотворен досега потенциал за повторна употреба в продукти и услуги и за повишаване на ефективността на администрацията. Общите икономически ползи от отварянето на достъпа до този ресурс в ЕС могат да възлязат на 40 млрд. EUR годишно. Отварянето на достъпа до данните от обществения сектор също така ще спомогне за участието на гражданите в политическия и социален живот и ще даде принос в някои области на политиката като например опазването на околната среда.

Настоящото съобщение представя пакет от мерки, целящи преодоляването на съществуващите пречки и разпокъсаност в ЕС и е част от Програмата в областта на цифровите технологии за Европа. Той се осъществява в три направления, които взаимно се допълват:

- Адаптиране на правната рамка за повторна употреба на данни. Заедно с настоящото съобщение са приети предложение за преработена директива относно повторната употреба на информацията в обществения сектор и преработено решение на Комисията за повторната употреба на собствената ѝ информация.
- Мобилизиране на финансови инструменти в подкрепа на свободния достъп до данните и дейности по внедряване, като например създаването на европейски информационни портали.
- Улесняване на координацията и обмяната на опит между държавите-членки.

Дейностите са съсредоточени в области, в които функционирането на вътрешния пазар е изложено на риск и където общите стандарти и подходи ще доведат до подобряване

¹ Понятията „данни“ и „информация“, както се използват в настоящото съобщение, са взаимозаменяеми и се отнасят до всякакво съдържание, независимо от носителя му.

на услугите и информационните продукти за европейския потребител. Те се основават върху националните режими за достъп до информация, без да им оказват влияние.

2. ЗАЩО СВОБОДНО ДОСТЪПНИТЕ ДАННИ СА ВАЖНИ ЗА ЕВРОПА?

2.1. Неизползвани търговски и икономически възможности

Докладът „Цифрова Британия“ (Digital Britain) от 2009 г. описва данните като „валута на иновациите“ и „жизнения сок за икономиката, основана на знанието“². Голяма част от тази „валута на иновациите“ се генерира, събира или заплаща от държавните администрации в ЕС. Тя е важна суровина за широка палитра от нови информационни продукти и услуги, които произлизат от нови възможности за анализ и визуализиране на данни от различни източници.

Тези продукти обхващат системи за подпомагане на вземането на решения в предприятията, услуги, основаващи се на местоположението и навигационни системи за автомобили, както и прогнози за времето и други приложения за смартфоните ни.

Размерът и растежът на пазара в сектора на географската информация показва потенциала на данните от общественния сектор като двигател за създаването на работни места. През 2007 г. немският пазар за географска информация се оценяваше на 1,4 млрд. EUR, което представлява нарастване с 50 % спрямо 2000 г.³ Секторът на географската информация в Нидерландия осигуряваше 15 000 пълни работни места през 2008 г. Други области, например метеорологичните данни, правната и стопанската информация, също са в основата на пазари, отбелязващи постоянен растеж.

Неотдавнашно проучване оценява общия пазар за информация от общественния сектор през 2008 г. на 28 млрд. EUR за целия ЕС.⁴ В същото проучване се посочва, че общите икономически ползи от по-нататъшното отваряне на информацията от общественния сектор (ИОС) чрез улесняване на достъпа до нея възлизат на около 40 млрд. EUR годишно за ЕС-27. Общите преки и непреки икономически ползи от приложенията и използването на ИОС в икономиката на ЕС-27 биха достигнали от порядъка на 140 млрд. EUR годишно.

2.2. Преодоляване на предизвикателствата пред обществото

Интелигентната обработка на данни е от съществено значение за преодоляване на предизвикателствата пред обществото. Данните могат да се използват например за повишаване на устойчивостта на националните системи за здравеопазване. Според оценката в доклада McKinsey за 2011 г., ефективното използване на данни може да генерира ползи в размер до 300 млрд. USD годишно⁵.

² <http://www.official-documents.gov.uk/document/cm76/7650/7650.pdf>.

³ Оценка за повторната употреба на информацията от общественния сектор (ИОС) в секторите на географската, метеорологичната и правната информация, MICUS, декември 2008.

⁴ Преглед на последните проучвания за повторна употреба на ИОС и свързани с него промени в пазарите, август 2011 г.

⁵ Доклад на Mc Kinsey. Big Data, The next frontier for innovation, competition and productivity („Големите данни, следващата граница за иновации, конкурентоспособност и производителност“), май 2011 г.

Напредъкът в геномиката, откриването на нови лекарствени средства и диагностиката и лечението на тежки заболявания като рака и сърдечната недостатъчност зависят все повече от сложни техники за събиране и анализ на данни.

Управлението на данните също така е особено важно за справяне с екологичните предизвикателства. Като пример могат да се посочат обработката на данни за моделите на енергопотребление с цел увеличаване на енергийната ефективност или използването на данни за замърсяването в управлението на трафика. Вземането на адекватни политически решения в области като транспорта, земеползването и изменението на климата зависи все повече от анализа на наличните данни.

2.3. Ускоряване на научния прогрес

Научните дейности се осъществяват все по-често чрез глобално сътрудничество по интернет, като се използват големи масиви от данни, огромни ресурси за електронна обработка и високоефективна визуализация. **Електронната наука** (изследвания, осъществени чрез електронни инфраструктури/ИКТ) играе жизненоважна роля за посрещането на предизвикателствата на 21-ви век в областта на научните открития и обучението. Използваните данни са получени чрез симулации, цифрови инструменти, сензорни мрежи и обсерватории.

В доклада „На гребена на вълната“ от 2010 г.⁶ се подчертава съществената роля на данните за науката и потенциалът им да променят самата същност на научния процес.

Широкият достъп до научни данни може например да помогне на научните работници в различни области да си сътрудничат в работата по един и същи масив от данни, да участват в радикално нови форми на научни изследвания и да проучват взаимовръзките между резултатите от различни изследвания.

Промяната в научния процес, причинена от електронната наука, ще повиши изследователската продуктивност и ще спомогне за нови и неочаквани решения за предизвикателствата пред обществото. Освен това взаимното обогатяване между публично финансираната научна дейност и частния сектор в европейското изследователско онлайн пространство ще увеличи темповете и въздействието на новаторството.

2.4. Нужда от действия на всички равнища: местно, регионално, национално и европейско

Данни от обществения сектор се генерират на всички нива на управление. Условието за предоставяне на достъп до данните за повторна употреба с търговска или нетърговска цел влияят върху конкуренцията и конкурентоспособността.

Много от продуктите и услугите, основаващи се на информация от обществения сектор, са с трансграничен характер. Не искаме мобилният ни телефон да престане да работи на границата, а ако европейските услуги по предоставяне на бизнес информация

⁶ Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по научните данни, октомври 2010 г.

не обхващат една или повече държави, интересът към тях значително ще намалее. Освен това, за да се извлекат ползи от размера на вътрешния пазар и за да се подпомогне разрастването на МСП извън националните им граници, трябва да се улесни предлагането на услуги на територията на целия ЕС.

Следователно за целия Европейски съюз трябва да се прилагат едни и същи основни правила. Това ще създаде равнопоставени условия на конкуренция и ще стимулира един динамичен пазар на новаторски продукти и услуги на основата на данни от общественения сектор.

3. КАКВО Е АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ И КАКВО Е БИЛО ПОСТИГНАТО ДОСЕГА?

3.1. Какво е актуалното състояние?

В няколко държави-членки преходът към свободен достъп до данните набира скорост. Те възприемат тази идея по съображения за прозрачност, административна ефективност и икономически потенциал на повторната употреба. Те подкрепят откритото управление чрез законодателни и практически мерки, като например генериране на данни в машинночетими формати и създаване на информационни портали.

В Обединеното кралство е създаден порталът data.gov.uk, който обединява данни от държавни учреждения на всички нива. Други държави-членки създават подобни портали, например ETALAB във Франция. Информационни портали съществуват и на регионално ниво, например dadesobertes.gencat.cat в Каталония и dati.piemonte.it в Пиемонт, Италия.

Въпреки това, инициативността и осведомеността по въпросите на свободния достъп до данните не са еднакви във всички държави-членки. Съществува опасност Европа да изпусне възможностите, които предлагат свободно достъпните данни, което ще доведе до изоставането ѝ в сравнение с други региони, в които политиката за свободен достъп до данни вече е утвърдена.

3.2. Какво е постигнато на равнище ЕС?

3.2.1. Законодателна рамка и политически инициативи

- (1) Директива относно повторната употреба на информацията в обществения сектор

Директивата относно повторната употреба на информацията в обществения сектор⁷ от 2003 г. задава общата законодателна рамка на европейско равнище. Тя осигурява минимално ниво на хармонизация. Преразглеждането ѝ през 2009 г. показва, че въпреки напредъка от 2003 г. насам все още съществуват бариери пред трансграничното използване на информация от обществения сектор. Някои от тези бариери могат да бъдат преодолені в рамките на съществуващото законодателство, докато други не.

- (2) Политически инициативи

⁷ ОВ L 345/90, 31.12.2003 г.

Общата политика за повторната употреба се допълва от законодателни или политически инициативи в определени области. Примери:

- Директивата относно обществения достъп до информация за околната среда и директивата INSPIRE⁸, с които се цели възможно най-широкото разпространение на **информация за околната среда** и хармонизиране на основните масиви от данни;
- съобщението на Комисията „Познания за морската среда 2020“⁹, целящо между другото използването на **данните за морската среда** да стане по-лесно и по-евтино;
- инициативите в рамките на **Плана за действие**¹⁰ от 2008 г. за **внедряване на интелигентни транспортни системи (ИТС)**, в който между другото се разглежда достъпът на частни доставчици на услуги до пътническа информация и данни за трафика в реално време;
- политиката на Комисията за свободен достъп до **научната информация**¹¹, която включва пилотен проект за свободен достъп до публикации, произтичащи от финансирани от ЕС проекти, и основана на широко участие паневропейска **електронна инфраструктура за свободно достъпни информационни хранилища**; Хранилището за публикации на Съвместния изследователски център също е от значение в този контекст;
- политиките за цифровизирането на **културното наследство** и развитието на Europeana, европейската цифрова библиотека, архив и музей, които имат за цел да осигурят възможно най-широкото използване на цифрови материали в областта на културата и съответните метаданни.

При използването на данни от обществения сектор, независимо дали за търговски или нетърговски цели, следва изцяло да се зачита европейското и националното **законодателство за неприкосновеността на личния живот**. Целите, да се насърчава свободния достъп до данни от обществения сектор и да се защитават личните данни, могат взаимно да се допълват, ако се основават на проактивно и съзнателно управление на информацията от обществения сектор.

Освен това, при прилагането на политиките за свободен достъп до данни следва изцяло да се зачитат **правата върху интелектуалната собственост** на трети страни и задълженията на Европейския съюз по международни споразумения в тази област.

⁸ Директиви 2003/4/ЕО, ОВ L 41/26, 14.2.2003 г. и 2007/2/ЕО, ОВ L 108/1, 14.3.2007 г.

⁹ COM(2010) 461 окончателен.

¹⁰ COM(2008) 886 окончателен/2.

¹¹ Съобщение относно научната информация в цифровия век, COM(2007) 56, съобщение относно ИКТ инфраструктури за „електронна наука“, COM(2009) 108 и съответните с тях заключения на Съвета.

3.2.2. Съфинансиране на научно-изследователската и развойна дейност и иновациите

Комисията подкрепя свободния достъп до данните чрез програмите си за финансиране, по-специално рамковите програми за научноизследователска и развойна дейност, програмата за конкурентоспособност и иновации и програмата за решения за оперативна съвместимост за европейските държавни администрации (ISA). Финансираните проекти обхващат редица области на изследвания и приложения, както и различни типове организации.

Проектът за свързани свободно достъпни данни (LOD2)¹² стартира през септември 2010 г. и ще продължи 4 години. Той се занимава с използването на системата WWW като платформа за интегриране на данни и информация, както и с използването на семантични технологии за подобряване на използваемостта на данни от обществения сектор.

Проектът OpenAIRE¹³, който стартира през декември 2009 г. с партньори от 25 държави-членки и няколко асоциирани държави има за цел да създаде инфраструктура за широко участие в пилотния проект за свободен достъп до научноизследователска информация.

Дейността на ISA по семантична оперативна съвместимост (SEMIC.EU)¹⁴ е в подкрепа на идеята за свободно достъпни метаданни от обществения сектор като първа стъпка към хармонизирането на метаданните както на национално, така и на европейско ниво.

3.2.3. Да правим това, към което призоваваме

През 2006 г. Комисията въведе политика на свободна повторна употреба на собствените си информационни ресурси чрез Решението относно повторната употреба на информация на Комисията. То дава достъп до цялата неуплатна информация на Комисията за търговски и нетърговски цели. Пример за това са данните на Евростат и преводаческите паметни на институциите на ЕС. Обикновено информацията е достъпна безплатно, или в изключителни случаи срещу заплащане на разходите за разпространение.

4. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ

4.1. Нови възможности благодарение на технологичния прогрес

Някои промени пораждаат нови възможности за повторната употреба на данни, включително и данни от обществения сектор, в нови информационни продукти и услуги.

¹² <http://lod2.eu/>.

¹³ <http://www.openaire.eu/>.

¹⁴ <http://www.semic.eu/>

На първо място, *количеството данни* в световен мащаб расте експлозивно. Само през април 2011 г. библиотеката на Конгреса на САЩ е събрала 235 терабайта данни¹⁵. Растежът на генерираните в световен мащаб данни се оценява на 40 % годишно.

Част от този растеж се дължи на *нови типове данни*. В секторите на транспорта, автомобилостроенето, комуналните услуги и други вече има над 30 милиона свързани в мрежи сензорни възли¹⁶.

Същевременно сме свидетели на революция в *технолозиите* за анализиране, използване и обработване на данни, например многоезични търсения и автоматично извличане на смисъл от мрежи от сензори.

4.2. Предизвикателства и оставащи препятствия

В последните години беше постигнат известен напредък към свободния достъп до данните от обществения сектор, но все още са налице някои препятствия.

Правната рамка

Въпреки постигнатата минимална хармонизация чрез Директивата относно повторната употреба на информацията в обществения сектор от 2003 г., все още има значителни **разлики в националните правила и практики**. Това води до разпокъсаност на вътрешния пазар за информация и възпрепятства създаването на трансгранични информационни услуги.

Разликите са най-явни по отношение на заплащането, като в някои случаи се прилага възстановяване на разходите, а в други случаи повторната употреба е безплатна или почти безплатна. Анализът на резултатите от последните проучвания показва, че от макроикономическа гледна точка моделът на свободен достъп до данни води до по-добри общи резултати¹⁷. Поредица от изследвания на практически казуси от органи от обществения сектор, които са преминали от пълно възстановяване на разходите към минимално заплащане показват, че преходът не само е увеличил повторната употреба, но е бил от полза и за съответните органи от обществения сектор¹⁸. Освен това, подходът със свободния достъп до данни елиминира възможните монополистични тенденции, основаващи се на данни от уникален източник.

Осведоменост на публичните организации и частните предприятия

Друг основен фактор е **липсата на осведоменост сред публичните организации** относно потенциала на свободно достъпните данни. Все още е широко разпространен страхът от загуба на контрол. Някои от поводите за тревога са основателни, например защитата на личните данни, националната сигурност и необходимостта от защита на

¹⁵ McKinsey, цит.съч.

¹⁶ Пак там.

¹⁷ G. Vickery, цит.съч.

¹⁸ Изследване „Ценообразуването при информацията от обществения сектор“ (Pricing of Public Sector Information), Deloitte consulting и др., юни 2011 г.

правата върху интелектуална собственост на трети страни. Други аргументи са по-скоро оправдания за бездействието¹⁹.

Промяната на начина на мислене на администрацията изисква активен политически ангажимент на най-високо равнище и динамичен диалог между заинтересованите страни, включително администрацията, притежателите на данни от обществения сектор, частните предприятия и академичната общност. Пилотните и изпитателните проекти, споделянето на добри практики и кампаниите за мобилизиране (например чрез конкурси за свободно достъпни данни) могат да помогнат на обществения сектор да възприеме култура на свободен достъп до данните. Това също така ще повиши осведомеността за наличието на данни и възможностите, които то предлага.

Практически и технически процедури

Най-накрая, съществуват и **практически и технически** въпроси, на които трябва да се отдели внимание. Проблемите с езиковите бариери и оперативната съвместимост трябва да бъдат разрешени така, че да могат да се обединяват информационните ресурси на различни организации и държави. Наличието на информацията в машинночетим формат, както и минимално количество общоприети метаданни могат да улеснят кръстосаните препратки към данните и оперативната съвместимост и по този начин значително да повишат стойността им за повторна употреба. Необходима е и технологична инфраструктура, която да гарантира в дългосрочен план наличието на информация. В допълнение, необходима е по-голяма подкрепа за научноизследователската, развойната и иновационната дейност в областта на анализа на данни и инструментите за визуализация.

4.3. Заключение

Използването на данни от обществения сектор притежава огромен потенциал за икономиката и благоденствието на потребителите в ЕС. Но съществуващите регулаторни инструменти и тяхното прилагане, липсата на осведоменост в администрациите и частните предприятия и бавното навлизане на новаторските технологии спъват развитието на реален пазар за повторна употреба на данни от обществения сектор и не позволяват извличането на максимални ползи от новите възможности, които данните и развиващите се технологии предлагат.

Тези съображения подтикнаха Комисията да преразгледа и укрепи стратегията си в областта на данните от обществения сектор, като се насочи към правната рамка за повторна употреба и наличните инструменти за подпомагане.

5. ДЕЙСТВИЯ НА ЕВРОПЕЙСКО НИВО: ПЕРЕРАБОТЕНА СТРАТЕГИЯ ЗА СВОБОДЕН ДОСТЪП ДО ДАННИ ОТ ОБЩЕСТВЕНИЯ СЕКТОР

Преработената стратегия на Комисията е в три взаимно допълващи се направления:

- приспособяване на рамката за повторна употреба на данни, включително задължителни и незадължителни правни мерки, както и политически мерки;

¹⁹ Някои примери са дадени на http://www.dr0i.de/lib/2011/07/04/a_sample_of_data_hugging_excuses.html

- мобилизиране на финансови инструменти чрез отреждане на приоритет на свободния достъп до данните в програмите за научноизследователска, развойна и иновационна дейност, както и за развитие на инфраструктурите;
- улесняване на координацията и обмяната на опит между държавите-членки.

5.1. Преработена правна рамка, благоприятстваща за достъпността и повторната употреба на данни

Настоящото съобщение е придружено от предложение за преработване на Директивата относно повторната употреба на информацията в обществения сектор чрез:

- въвеждане на принципа, че цялата публична информация, която не е изрично обхваната от някое от изключенията, може да се използва повторно за търговски и нетърговски цели;
- установяване на такса за информация от обществения сектор, която да не е висока от допълнителните разходи за разпространение: в изключителни случаи е възможно да се таксува пълният размер на разходите за създаването и разпространението на информацията;
- разширяване на обхвата на директивата чрез включване на библиотеки, архиви, музеи и университетски библиотеки, но по начин, който ограничава възможните финансови последици и не налага значителна административна тежест на тези институции.

За други органи от обществения сектор измененията в директивата също ще доведат най-много до ограничена финансова и административна тежест, която се компенсира многократно от очакваните ползи за обществото като цяло.

Същевременно Комисията актуализира правилата за повторната употреба на собствените си информационни източници. Основните промени засягат включването на научната информация от Съвместния изследователски център, мерки за подобряване на прилагането на решението и разпоредба за машинночетимите формати. През 2012 г. Комисията ще проучи дали и как подобни правила могат да се възприемат и от другите институции на ЕС и ключови европейски агенции.

В предстоящите си законодателни и политически инициативи в области като транспорта, околната среда, морското дело и космическото пространство Комисията ще отчете напълно възможностите, които свободно достъпните данни предлагат. Където е целесъобразно, тя ще надхвърли минималните условия, поставени от Директивата относно повторната употреба на информация в обществения сектор, за да гарантира възможно най-широката употреба на ресурсите от данни.

5.2. Незадължителни правни мерки за изследователска информация със свободен достъп

Поради специфичния характер на изследователските данни, Комисията ще определи подробно в отделни документи стратегията си за научните и изследователските данни и свързаните с тях инфраструктури. През 2012 г. тя възнамерява да приеме съобщение и препоръка относно достъпността и съхранението на научна информация. Тя ще работи съвместно с държавите-членки за активизиране на дейностите им за осигуряване на

свободен достъп до научна информация на базата на конкретен набор от мерки. Същевременно Комисията ще уточни подробно начина си за боравене с резултатите от изследвания, финансирани от ЕС.

5.3. Финансови мерки и мерки за подкрепа: стимулиране на научноизследователската, развойната и иновационната дейност в областта на свободно достъпните данни

Комисията ще продължи да стимулира дейности по отваряне на данни от държавната администрация чрез програмите си за финансиране. Тя ще използва различни инструменти за стимулиране на пазара, за изпитване и разработка на новаторски решения и за гарантиране на възможно най-широкото навлизане на свободния достъп до данните.

(1) подкрепа за научноизследователската, развойна и иновационна дейност

Комисията ще продължи да подкрепя научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в областта на технологиите за обработка на данни, напр. извличане на данни, анализ или визуализация. През периода 2011—2013 г. Комисията ще изразходва около 100 млн. EUR за НИРД в тези области. Управлението на информацията също е една от предвижданите приоритетни области за ИКТ по програмата „Хоризонт 2020“ за подкрепа от ЕС на научни изследвания и иновации през периода 2014—2020 г.

Комисията ще подкрепя *новаторството и внедряването на технологии* чрез пилотни дейности, изпитвания и демонстриране на новаторски приложения като например географски информационни системи и услуги, основаващи се на местоположението на потребителя, както и приложения за творческо съдържание в образованието, културата или модата. През периода 2012—2013 г. те ще бъдат подпомагани по Програмата за подкрепа на политиката в областта на ИКТ във връзка с конкурентоспособността и иновациите, а по „Хоризонт 2020“ е предвидена допълнителна подкрепа.

В допълнение, Комисията ще съдейства за организирането на *конкурси за свободно достъпни данни*, които да спомагат за разработването на нови информационни услуги, и ще предприеме инициативи за подобряване на *достъпа до капитал* за предприемачи, които създават нови информационни услуги на основата на данни от обществения сектор.

(2) Подкрепа за инфраструктури за данни — информационни портали за Европа.

За да улесни разработването на информационни продукти и услуги, в които да се обединяват данни от целия Европейски съюз, Комисията ще работи за създаването на два взаимно свързани европейски портала за данни.

През 2012 г. тя ще въведе в експлоатация портал, който ще направи лесно достъпни и използваеми собствените източници на данни на Комисията, както и тези на други европейски институции и агенции. Същевременно ще бъдат посочени и популяризирани определения за метаданни с висок потенциал за повторна употреба. Стандартните условия за използване ще имат за цел да гарантират възможно най-широкото навлизане на европейски данни в иновативни информационни услуги в

съответствие с решението на Комисията за повторната употреба на нейната информация.

Комисията ще работи заедно с държавите-членки, органи от общественения сектор и регионални агрегатори за създаване на паневропейски портал за данни, който ще започне работа през 2013 г. и ще предоставя пряк достъп до редица масиви от данни от целия ЕС (включително данни, предоставени от портала на Комисията). Когато е възможно, в работата ще се използват съществуващи структури и разработки, а порталът постепенно ще разширява съдържанието си, за да обхване ключови масиви от данни от всички държави-членки.

В началната фаза ще бъде осигурена подкрепа от Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (2011—2013 г.) През периода 2014—2020 г. финансирането за европейската инфраструктура за електронни услуги с данни от общественения сектор ще се осигури от механизма за свързване на Европа²⁰.

Комисията също така ще продължи да подкрепя дейностите по цифровизиране и развитие на платформата Euroreana, която е от значение за важен аспект на повторната употреба на данни.

(3) Подкрепа за инфраструктурите за изследователски данни

Комисията подкрепя в 7РП, като предвижда това да продължи в „Хоризонт 2020“, разработването на постоянна и стабилна инфраструктура на услугите за научни данни в Европа, която да отговаря на нуждите на интензивната употреба на данни в научноизследователската дейност към 2020 г. съобразно препоръките в доклада „На гребена на вълната“ (Riding the Wave). Тя ще осигури достъп до и взаимодействие с непрекъснат информационен поток — от необработени данни от експерименти и наблюдения до научни публикации.

Тази инфраструктура обхваща технически, организационни и регулаторни аспекти, които изискват значителна координация с държавите-членки, както и с трети държави и международни организации, за да се гарантират оперативна съвместимост и реципрочен достъп в международен мащаб. Комисията ще работи съвместно с международните ни партньори за разработването на стандарти за глобален достъп до данни и оперативна съвместимост.

5.4. Координационни мерки на ниво държави-членки и ЕС

Комисията ще продължи да съдейства за координацията и обмяната на опит между държавите-членки, по-специално чрез:

- групата за ИОС, т.е. група от експерти на държавите-членки за обмяна на добри практики и инициативи в подкрепа на повторната употреба на информация от обществения сектор;
- платформата за ИОС. Този интернет-портал предоставя новини за европейски разработки, добри практики, примери за нови продукти и услуги и правни казуси, засягащи повторната употреба на ИОС;

²⁰ Виж предложенията на Комисията за МСЕ, COM(2011)665, COM(2011)657/3.

- мрежата LAPSI (за правни аспекти на ИОС), в рамките на която се анализират правни въпроси, свързани с ИОС и се насърчава дискусиата между научни работници и заинтересовани страни. Тя ще състави набор от насоки за политиките и практиките на достъп и повторна употреба;
- дейността по ISA за семантична оперативна съвместимост.

Комисията ще продължи да подкрепя и да участва в консултативни групи, например форума за политиката в областта на електронните инфраструктури и групата за размисъл по електронните инфраструктури, което е от значение за координацията между държавите-членки в областта на инфраструктурите за научни данни.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Информацията, генерирана, събрана или заплатена от обществени организации в целия Европейски съюз е основен ресурс в информационната икономика. Понастоящем пълният потенциал на тази информация далеч не е реализиран. В настоящото съобщение Комисията предлага конкретни мерки, за да се оползотвори потенциалът на ресурсите от обществения сектор на Европа — от преработване на Директивата за повторна употреба на информацията в обществения сектор до създаването на паневропейски портал.

Държавите-членки могат да дадат своя принос за реализирането на свободен достъп до данните чрез бързото приемане, транспониране и прилагане на преработената Директива за повторната употреба на информацията в обществения сектор. Това ще създаде условия за стопанска дейност на основата на свободно достъпни данни и ще стимулира трансграничните приложения.

Освен това, държавите-членки следва да формулират и прилагат политики за свободен достъп до данните, като вземат примери за добри практики от целия ЕС. Следва например да се предостави подкрепа за пилотни проекти за свободен достъп до данни и конкурси за свободно достъпни данни, особено ако те са насочени към разработването на трансгранични продукти и услуги.

Накрая, Комисията призовава държавите-членки да дадат приноса си за разработването на паневропейския портал за данни. Комисията ще започне дискусии с експерти от държавите-членки, за да гарантира солидна основа за портала. Във фазата на внедряване държавите-членки ще трябва да предоставят достъп до широка гама от масиви от данни чрез портала, за да може той да се превърне в успешна услуга и основа за стопанска дейност.

Комисията приканва Европейския парламент и Съвета да създадат подходящите рамкови условия за повторната употреба на информация от обществения сектор в Европейския съюз и да подкрепят проектите и инфраструктурите, които могат да превърнат данните от обществения сектор на Европа в двигател на новаторство, растеж и прозрачност.transparency.

Стратегия за свободен достъп до данните, ключови мерки

Законодателната рамка

- Предложение за преработена Директива за повторната употреба на информацията в обществения сектор, декември 2011 г.;
- Преработено решение на Комисията за повторната употреба на информация на Комисията, декември 2011 г. Работа за разширяване на режима, така че да обхване и други европейски институции и агенции, 2012 г.;
- Свободният достъп до данните да се включи в политическите и законодателни инициативи по сектори.

Европейски портали и платформи за свободно достъпни данни

- Портал за достъп до данни на Комисията и на други институции и агенции на ЕС, пролетта на 2012 г.;
- Стартиране на паневропейски портал за данни с достъп до масиви от данни от целия ЕС, пролетта на 2013 г. след подготвителна работа с държавите-членки от 2011 г. нататък;
- Съфинансиране на европейската инфраструктура за електронни услуги въз основа на свободно достъпни данни чрез механизма за свързване на Европа 2014—2020 г.

Свободен достъп до данни за научни цели

- Съобщение и препоръка до държавите-членки относно научната информация, началото на 2012 г.;
- Разширяване на пилотния проект за свободен достъп до научни публикации за цялата програма „Хоризонт 2020“ + пилотен проект за свободен достъп до изследователски данни.

Научни изследвания и иновации

- Изследователски и иновационни проекти от значение за свободния достъп до данни, по-специално чрез РП7, ПКИ и „Хоризонт 2020“, с финансиране за научноизследователски инфраструктури, подкрепящи свободния достъп до изследователски публикации и данни;
- Конкурси за свободно достъпни данни (2012—2013 г.) + подобряване на достъпа до капитал за предприемачи в тази област.

Цели

Комисията се ангажира да:

- стартира портал за свободно достъпни данни на Комисията през 2012 г.;
- стартира през 2013 г. пилотен портал с многоезичен интерфейс и възможности за търсене, съдържащ масиви от данни от целия ЕС.

Работата с държавите-членки трябва да доведе до:

- формулиране и прилагане от началото на 2013 г. на политики за свободен достъп до данни от обществения сектор във всички държави-членки;
- към 2015 г. 1/3 от всички налични структурирани данни на държавните институции в държавите-членки да могат да бъдат търсени чрез паневропейския портал за данни.

Предвиждано цялостно въздействие:

- през 2017 г. (три години след очакваното транспониране на Директивата за повторна употреба на информацията в обществения сектор), общите ползи от повторната употреба на ИОС да достигнат 100 млрд. EUR годишно в ЕС, включително развиването на нова стопанска дейност и повишаване на ефективността на услугите в обществения сектор.